

אפידמיולוגיה של וירוסים בירקות בערבה 1988/1989

אורנה אוקו - שה"מ - לשכת הדרכה נגב.
שלמה כהן, רחל יוסף - מינהל המחקר החקלאי - המכון להגנת הצומח.
יורם צביאלי, דני מיכאלי - מו"פ ערבה.

תקציר

התכנית היא תכנית נמשכת. בחודשים יוני ואוגוסט 1988 בדקנו את תפוצת כנימת עש הטבק (כע"ט) בקיץ בתקופת הסניטציה ואת נוכחותה בצמחיית הנוי והבר באיזור עין-יהב (ראה דו"ח 1987/88). מצאנו מספר מיני צמחים שעליהם ישבה אוכלוסיה מרובה של כע"ט. השנה בדקנו מיני צמחים אלו לאפשרות היותם פונדקאים פוטנציאליים לוירוס צהבון האמיר בעגבניה (וצא"ע). כל הצמחים שנבדקו ברשימה שלהלן אינם פונדקאים לוצא"ע : טקומית הכף, היביסקוס סיני, קיסוס קטן, ביגוניה אקולית, יסמין ערבי, טונברגיה, עפרית הכף, צאלון נאה, קיסוס גדול, הדס, בוגנויליה, אנטיגונום, מלויליקה, ביגוניה מגוונת, קוכיה אלכסנדרונית, ליפיה זוחלת אקליפה, הגא מצוי, פתילת המדבר הגדולה, ודליה, ורד, שיח אברהם, וינקה לנטנה, חזרת. הצמח וינקה, נמצא כפונדקאי פוטנציאלי לוירוס המוזאיקה הצהובה של הצוקיני.

במסגרת המעקב על האפדימיולוגיה של וירוס צהבון האמיר בניסוי חשיפת הצמחים השבועית, נמצא שתקופות הנגיעות השנה דומות באופן כללי למה שאירע בשנה שעברה.

הנגיעות החלה בקיץ ב - 14.8.88 ונמשכה עד תחילת נובמבר 1988. מתאריך זה ועד תחילת אפריל לא היתה הדבקה בוירוס בתקופת החורף הקרה. הגל האביבי של הוירוס אירע באפריל-מאי 1989 ונפסק במשך הקיץ. הגל הסתוי של 1989 התחיל מאמצע אוגוסט ונמשך עד לשבוע השלישי של נובמבר.